6-7/Haziran/2009 / EFESIANS

2008'DE ARACI KURUMLARIN KARNESİ (Bin TL)

	Toplam Varlıklar	Özkaynak	Kâr/ Zarar	Net Komisyon Gelirleri
EFG İstanbul	92.171	80.194	25.043	39.312
İş Yatırım	1.482.839	409.930	41.895	38.809
Finans Yatırım	99.946	67.044	7.362	26.264
Deutsche Securities	36.088	25.738	4.833	23.233
Ak Yatırım	320.390	85.120	11.866	23.189
Yapı Kredi Yatırım	405.677	318.608	64.189	18.988
Teb Yatırım	44.820	39.894	6.945	17.791
Deniz Yatırım	25.327	19.254	-1.182	17.597
Oyak Yatırım	66.651	49.424	-9.810	14.595
Merrill Lynch	15.807	11.894	6.146	13.139
Toplam*	4.162.751	2.149.710	177.008	473.344

(*): 90 aracı kurum

Kaynak: TSPAKB

AKTİF BÜYÜKLÜĞE GÖRE SIRALANMIŞ ARACI KURUMLAR (%)

	1-20	21-40	41-60	61-80	81-90
Aktif	80	12	5	3	0
Özsermaye	72	17	7	3	1
Net komisyon	56	30	9	4	1
Faaliyet geliri	63	26	7	3	1
Net kâr	108	13	-3	-14	-4
Çalışan sayısı	50	24	13	10	2

2008'de ilk 20 aracı kurumun sektör aktifindeki payı yüzde 80, toplam özsermaye içindeki payı ise yüzde 72 oldu. Net komisyon gelirlerinin de yüzde 56'sı ilk 20 aracı kurum tarafından elde edilirken, istihdamın yüzde 50'si de bu aracı kurumlar tarafından sağlandı.

EFG'nin komisyon geliri 46 aracıya bedel

EFG İstanbul 2008'de 39 milyon liralık net komisyon geliri ile 94 aracı kurumu geride bıraktı. Net komisyon geliri sıralamasında EFG'yi 38.8 milyon TL ile İş Yatırım, 26.2 milyon TL ile Finans Yatırım izledi.

ELİF BAYU YENER

İSTANBUL - Küresel krizin son üç ayına damga vurduğu 2008'de aracı kurumlar arasında toplam komisyon gelirlerinden aslan payını Eurobonk Tekfen'in sahip olduğu EFG İstanbul Menkul Değerler aldı. Net komisyon gelirleri açısından 39 milyon lira ile ilk sırada yer alan EFG İstanbul'un net komisyon geliri 46 aracı kurumun komisyon gelirine bedel. Türkiye Sermaye Piyasaları Aracı Kuruluşlar Birliği'nin (TSPAKB) verilerine göre, 95 aracı kurum konsolide bazda 2008 yılını 177 milyon lira net kârla tamamlarken, toplam komisyon gelirleri ise 473 milyon 344 bin TL olarak gerçekleşti. Aracı kurumların 2008 sonu itibariyle toplam varlıkları 4 milyar 162 milyon 751 lira, özkaynakları ise 2.1 milyar lira oldu.

İş Yatırım fark attı

2008 yılında 39 milyon TL ile 46 aracı kurumun elde ettiğine bedel miktarda komisyon geliri elde eden EFG İstanbul'u, toplam varlık anlamında 1.4 milyar lira ile sektörün lideri olan İş Yatırım takip etti. İş Yatırım 2008 yılının tamamında 38.8 milyon liralik komisyon geliri sağlarken, net komisyon geliri sıralamasında 26 milyon 264 bin lira ile Finans Yatırım üçüncü oldu. TSPAKB'nin verilerine göre 2008 yılında Deutsche Securities 23.2 milyon liralık net komisyon geliri ile dördüncü sırada yer alırken, Ak Yatırım ise 23.1 milyon liralık komisyon geliri sağladı.

Kârda lider Yapı Kredi

Küresel piyasaların kriz nedeniyle hop oturup-hop kalktığı 2008'de aracı kurumlar arasında en fazla kârı ise 19 milyon liralık net komisyon gelirine sahip olan Yapı Kredi Yatırım sağladı. Yapı Kredi Yatırım'ın net kârı 64 milyon TL'yi aştı. İş Yatırım'ın 41.8 milyon lira net kârla tamamladığı 2008'de, net komisyon geliri lideri olan EFG Yatırım'ın kârı ise 25 milyon lirada kaldı.

TSPAKB verilerine göre, 56 aracı kurum 2008 yılını toplam 91.4 milyon lira zararla tamamladı. En fazla zarar 9.8 milyon lira ile net komisyon geliri 14.5 milyon lira olan Oyak Yatırım'da gerçekleşirken, Orion Investment ise 6.2 milyon lira zarar açıkladı. Orion'un 2008'in tamamındaki net komisyon geliri ise 873 bin lirada kaldı. 2008'de 12.6 milyon lira net komisyon geliri sağlayan Global Menkul ise 5.5 milyon lira ile en fazla zarar eden üçüncü aracı kurum oldu.

TSPAKB'nin yaptığı ve aracı kurumların solo mali tablolarına göre hazırlanan araştırmaya göre de 2008 yılında sektör aktiflerinin yüzde 52'sine 3 aracı kurum; İş Yatırım, Yapı Kredi Yatırım ve Ak Yatırım sahip oldu. İlk 20 aracı kurumum sektör özsermayesinin yüzde 73'üne sahip olduğu 2008'de hisse senedi işlemlerinin yüzde 63'ü, VOB işlemlerinin ise yüzde 79'u da yine bu ilk 20 aracı kuruma ait. Yine araştırmaya göre, çeşitli sıralamalara göre ilk 20 sırada yer alan kurumlar, sektör çalışanlarının yaklaşık yarısını istihdam ediyor.

TSPAKB'nin araştırmasına göre sektörde yer alan aracı kurumların sayıca üçte biri banka kökenli iken, toplam gelirlerin üçte ikisini bu kurumlar elde ediyor. Yerli özel kurumların tüm gelirleri içinde komisyon gelirleri yüzde 60 ile en yüksek paya sahip. Ardından, yüzde 27 pay ile varlık yönetimi, kurumsal finansman gibi diğer hizmet gelirleri geliyor.

Yabancı yabancıyı istiyor

2008 yılı mali tabloları yabancı yatırımcıların yabancı aracı kurumları tercih ettiğini de ortaya koydu. Yabancı yatırımcı işlemlerinin payı banka kökenli, büyük ve yabancı aracı kurumlarda diğer gruplara göre daha yüksek.

2008'de hisse senedindeki toplam yabancı yatırımcı işlemlerinin yüzde 68'i, VOB'da ise yüzde 84'ü yabancı aracı kurumlar üzerinden yapıldı. Araştırmaya göre ayrıca, çalışan başına kârlılık, eğitim seviyesi yüksek çalışanların bulunduğu aracı kurumlarda daha fazla. Bu kurumlardaki ortalama personel giderleri de diğer grupların üzerinde.

KÜÇÜK ARACI KURUMLAR 2008'DE ZARAR ETTİ

Nevzat Öztangut

TSPAKB'nin yönetim kurulu seçimlerinin ardından yeniden başkan seçilen Nevzat Öztangut, son araştırma raporu ile ilgili olarak aylık yayın organı Gündem'de yer alan yazısında, 20 aracı kurumun sektörün tüm gelirlerinin yüzde 70'inden fazlasını elde ettiğini, hatta tek bir aracı kurumun komisyon gelirinin 46 aracı kurumun komisyon gelirinden daha fazla olduğuna dikkat çekti. 2008'de yabancı aracı kurumların aracılık faaliyetine odaklandığını ifade eden Öztangut, yabancı yatırımcıların yabancı, banka kökenli ve büyük ölçekli aracı kurumlarla çalışmayı tercih ettiğini kaydetti. Öztangut, yerli bireysel yatırımcılarla çalışan küçük ölçekli aracı kurumların ise 2008 yılında zarar ettiğini kaydetti. Öte yandan, Birlik olarak uluslararası organizasyonlarda ağırlıklarını artırdıklarını ifade eden Öztangut, mayıs ayında yurtdışındaki aracı kuruluş birliklerinin üye olduğu Uluslararası Menkul Kıymet Birlikleri Konseyi ICSA'nın yönetim kuruluna seçildiklerini söyledi. ICSA'nın 2010 yılındaki genel kuruluna İstanbul'da ev sahipliği TSPAKB tarafından yapılacak.